

Vodne usluge

1. Što su vodne usluge?

Vodne usluge su usluge javne vodoopskrbe i javne odvodnje. Vodne usluge su djelatnosti od općeg interesa, obavljaju se kao javna služba i od interesa su za sve jedinice lokalne samouprave na uslužnom području i za Republiku Hrvatsku.

2. Tko može obavljati vodne usluge?

U Republici Hrvatskoj vodne usluge isključivo mogu obavljati javni isporučitelji vodnih usluga (društva kapitala) kojem su jedini osnivači jedinice lokalne samouprave na uslužnom području ili pravna osoba čiji je jedini osnivač jedinica lokalne samouprave.

Iznimno od navedenog, djelatnost pražnjenja i odvoza komunalnih otpadnih voda iz individualnih sustava odvodnje mogu obavljati koncesionari sukladno posebnim propisima iz područja vodnoga gospodarstva.

3. Mora li korisnik vodnih usluga sklopiti ugovor o isporuci vodnih usluga?

Ugovor o isporuci vodnih usluga između javnog isporučitelja vodnih usluga i korisnika vodnih usluga smatra se sklopljenim na dan početka korištenja vodne usluge i traje do isteka dana prestanka korištenja vodne usluge.

Dan početka korištenja vodnih usluga (osim usluge pražnjenja i odvoza komunalnih otpadnih voda iz individualnih sustava odvodnje) je dan priključenja na komunalne vodne građevine koje su u pogonu, koji je kao takav određen u radnom nalogu javnog isporučitelja vodnih usluga za priključenje i supotpisom od budućeg korisnika vodnih ili u pisanom ugovoru o isporuci vodnih usluga ili dan promjene korisnika vodnih usluga na nekretnini već priključenoj na iste građevine.

4. Je li korisnik dužan priključiti već izgrađenu građevinu na komunalne vodne građevine za javnu vodoopskrbu, ako ima vlastiti bunar ili cisternu za sakupljanje kišnice?

Vlasnik ili drugi zakoniti posjednik već izgrađene građevine dužan je priključiti svoju građevinu na komunalne vodne građevine za javnu vodoopskrbu u skladu s općim uvjetima isporuke koje donosi nadležni javni isporučitelj vodnih usluga, najkasnije u roku od godinu dana od obavijesti o mogućnosti priključenja.

5. Zašto se lokalni vodovodi moraju staviti pod nadzor javnih isporučitelja vodnih usluga?

Opskrba stanovništva vodom putem lokalnih vodovoda nije u skladu s propisima iz područja vodnoga gospodarstva, a takav način opskrbe predstavlja problem s javnozdravstvenog aspekta. Javna vodoopskrba podrazumijeva opskrbu stanovništva zdravstveno ispravnom vodom, te osiguranje i provedbu nadzora nad zdravstvenom ispravnošću vode isporučene putem komunalnih vodnih građevina za javnu vodoopskrbu krajnjim korisnicima (potrošačima). S obzirom da na većini lokalnih vodovoda nije uspostavljen sustav naplate, posljedično nije moguće osigurati razvoj toga sustava i osigurati zdravstvenu ispravnost vode za ljudsku potrošnju.

6. Je li korisnik dužan priključiti građevinu na komunalne vodne građevine za javnu odvodnju ako ima individualni sustav odvodnje?

Vlasnik ili drugi zakoniti posjednik građevine nije dužan priključiti svoju građevinu na komunalne vodne građevine za javnu odvodnju ako ima na odgovarajući način, sukladno odluci o odvodnji otpadnih voda, riješen način odvodnje otpadnih voda putem individualnih sustava odvodnje (mali sanitarni uređaji, sabirne jame i sl.). Mali sanitarni uređaji su uređaji za pročišćavanje sanitarnih otpadnih voda do 50 ES (ekvivalent stanovnika) uključujući i septičku jamu.

7. Koje su obveze korisnika individualnih sustava odvodnje?

Vlasnici ili drugi zakoniti posjednici individualnih sustava odvodnje dužni su provesti stručni nadzor nad održavanjem tih sustava putem javnih isporučitelja vodnih usluga te nadzor nad postavljanjem malih sanitarnih uređaja za koje prema propisima o gradnji, nije potrebno ishoditi akt o odobrenju građenja.

Navedene individualne sustave dužni su prazniti putem isporučitelja vodne usluge ili putem koncesionara i pod nadzorom su vodnoga redara.

8. Tko snosi troškove priključenja građevine na komunalne vodne građevine?

Radove priključenja izvodi isporučitelj vodnih usluga ili njegov ugovaratelj, a stvarni trošak radova, cijenu vodomjera i mjerača protoka snosi vlasnik ili drugi zakoniti posjednik nekretnine koja se priključuje, osim ako općim uvjetima isporuke vodnih usluga nije drukčije uređeno.

9. Tko nadzire provođenje obveze priključenja građevine na komunalne vodne građevine?

Vodni redar, koji je zaposlenik javnog isporučitelja vodne usluge, provodi taj nadzor. U slučaju da su vodne građevine na koje se treba priključiti korisnik još u vlasništvu jedinice lokalne samouprave nadležan je komunalni redar u jedinici lokalne samouprave.

10. Tko donosi plan gradnje komunalnih vodnih građevina?

Plan gradnje komunalnih vodnih građevina donosi javni isporučitelj vodnih usluga za svoje distribucijsko područje, a objavljuje se na mrežnim stranicama javnog isporučitelja. Plan gradnje se smatra donesenim kada ga izglasa skupština društva javnog isporučitelja vodnih usluga.

11. Mogu li budući korisnici vodnih usluga sudjelovati u financiranju komunalnih vodnih građevina?

Budući korisnici vodnih usluga koji bi se priključili na komunalne vodne građevine čija gradnja nije planirana godišnjim planom gradnje, ali je planirana višegodišnjem programom gradnje unutar iduće četiri godine, mogu sudjelovati u financiranju njihove gradnje, uz povrat uloženi sredstava u određenom roku, pod uvjetima utvrđenim ugovorom s isporučiteljem vodne usluge (rok povrata sredstava ne može biti dulji od pet godina od dana sklapanja ugovora).

U slučaju da gradnja komunalnih vodnih građevina nije predviđena godišnjim planom gradnje niti višegodišnjim programom gradnje, budući korisnici koji bi se priključili na te građevine mogu sudjelovati u financiranju njihove gradnje, pod uvjetima utvrđenim ugovorom s isporučiteljem vodne usluge, bez prava na povrat sredstava.

12. Tko i kako određuje cijenu vodnih usluga?

Visinu cijene vodnih usluga (tarifa vodne usluge) određuje isporučitelj vodnih usluga odlukom o cijeni vodnih usluga, a donošenju te odluke prethodi provođenje javnog savjetovanja o nacrtu odluke u trajanju od najmanje 30 dana. Odluka o cijeni vodnih usluga donosi se za razdoblje važenja poslovnog plana.

13. Ako javni isporučitelj izmjeni odluku o cijeni vodnih usluga, je li korisnik dužan sklopiti novi ugovor o isporuci usluge s javnim isporučiteljem?

Odluka o cijeni vodnih usluga donosi se kao akt s općim učinkom na korisnike vodnih usluga. Ako se tijekom važenja ugovora o isporuci vodnih usluga donese nova ili izmijeni važeća odluka o cijeni vodnih

usluga, ugovor o isporuci ostaje na snazi pod novim ili izmijenjenim odredbama odluke o cijeni vodnih usluga.

14. Od čega se sastoji cijena vodne usluge?

Cijena vodne usluge sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela.

Osnovica varijabilnog dijela cijene vodne usluge javne vodoopskrbe je količina vode isporučene korisnicima (m³). Osnovica varijabilnog dijela cijene vodne usluge javne odvodnje i/ili pročišćavanja otpadnih voda, osim cijene vodnih usluga pražnjenja i odvoza komunalnih otpadnih voda iz individualnih sustava odvodnje, je količina ispuštene otpadne vode (m³).

Fiksni dio cijene vodne usluge plaća se mjesečno, a isti služi pokriću troškova koji ne ovise o količini isporučenih vodnih usluga (npr. troškovi redovitog održavanja funkcionalne ispravnosti komunalnih vodnih građevina, troškovi tekućeg investicijskog održavanja i dr.)

15. Što se sve iskazuje na računu za vodne usluge?

Na računu za vodne usluge zasebno se iskazuje:

- fiksni i varijabilni dio vodne usluge javne vodoopskrbe,
- fiksni i varijabilni dio vodne usluge javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
- porez na dodanu vrijednost u visini od 13% koji se obračunava na fiksni i varijabilni dio cijene vodne usluge javne vodoopskrbe i odvodnje
- iznos naknade za korištenje voda (za količinu preuzete vode, a osnovica je 2,85 kn/m³ vode)
- iznos naknade za zaštitu voda (za količinu ispuštene vode, a osnovica je 1,35 kn/m³ vode)
- iznos naknade za razvoj (ako je donesena od strane JLS ili JPRS, a služi za gradnju komunalnih vodnih građevina na uslužnom području).

Navedene naknade su javna davanja, iskazuju se na računu za vodne usluge, no ne čine cijenu vodne usluge.

16. Tko ostvaruje pravo na socijalnu cijenu vodnih usluga i kako se ona utvrđuje?

Javni isporučitelj vodnih usluga odlukom propisuje cijenu koju plaćaju socijalno ugroženi stanovnici za fiksni dio cijene vodnih usluga, a za varijabilni dio cijene vodnih usluga prema količini vode nužne za osnovne potrebe kućanstva. Cijena vodnih usluga koju plaćaju socijalno ugroženi stanovnici ne može se utvrditi u visini većoj od 60 % cijene vodne usluge koju plaćaju ostali korisnici vodnih usluga koji ne pripadaju toj kategoriji. Pravo na socijalnu cijenu vodnih usluga dokazuje se potvrdom o pripadnosti kategoriji socijalno ugroženih na temelju posebnog propisa kojim se uređuje socijalna skrb.

17. Na koji način korisnici vodnih usluga kao potrošači mogu ostvariti zaštitu svojih prava?

Korisnici vodnih usluga kao potrošači mogu ostvariti zaštitu svojih prava obraćanjem Povjerenstvu za zaštitu potrošača koje je dužan uspostaviti javni isporučitelj vodnih usluga. Uspostava navedenog tijela je jedan od posebnih uvjeta za učinkovito poslovanje javnog isporučitelja vodnih usluga (uvjet za ishodište "licence").

18. Može li javni isporučitelj ograničiti ili obustaviti isporuku vodnih usluga?

Javni isporučitelj vodnih usluga može iz opravdanih razloga ograničiti odnosno obustaviti isporuku vodnih usluga sukladno općim uvjetima isporuke. Opravdani razlozi su:

- korištenje vode za ljudsku potrošnju iznad količina dopuštenih u vrijeme kada je korištenje voda ograničeno u skladu s posebnim propisima iz područja vodnoga gospodarstva

- korištenje vodne usluge od strane neprijavljenog korisnika
- protupravno sprječavanje ili ograničavanje drugih korisnika u korištenju vodne usluge
- uzrokovanje nerazmjerno visokog gubitka vode u zgradama s više posebnih dijelova
- nepodmirenje računa za vodne usluge
- ugradnja ili preinaka opreme internih vodovodnih i odvodnih sustava koja nije u skladu s općim uvjetima isporuke.

Javni isporučitelj može obustaviti ili ograničiti isporuku vodnih usluga zbog nepodmirenja računa za vodne usluge svim korisnicima, a prema potrošačima samo zbog duga koji je nastao u najmanje tri mjeseca uzastopno ili tri mjeseca neuzastopno unutar kalendarske godine, a obustavi ili ograničenju mora prethoditi opomena pred obustavu ili ograničenje uz naknadni rok ne kraći od 15 dana za podmirenje svih dospjelih dugova.

Za vrijeme obustave ili ograničenja isporuke vodnih usluga potrošačima zbog nepodmirenja duga, javni isporučitelj je dužan omogućiti isporuku vode za ljudsku potrošnju od najmanje 50 litara/članu kućanstva/dnevno u vremenu od najmanje 8 sati na način i u mjestu koje odredi općim uvjetima isporuke.

19. Može li korisnik zatražiti isključenje s komunalnih vodnih građevina?

Korisnik može zatražiti isključenje priključka s komunalnih vodnih građevina za vrijeme dok ne koristi građevinu zbog njezine devastiranosti ili iz drugih razloga. Na zahtjev korisnika, javni isporučitelj je dužan isključiti tu građevinu i ukloniti vodomjer. U slučaju da se isključena građevina nikad nije prestala koristiti ili ako se počne ponovno koristiti, javni isporučitelj će po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke ponovno priključiti takvu građevinu na komunalne vodne građevine.

Vlasnik ili drugi zakoniti posjednik građevine koja se ponovno priključuje na komunalne vodne građevine ako se priključuje unutar 18 mjeseci od prethodnog isključenja, snosi troškove priključenja i fiksni dio cijene vodne usluge za razdoblje od prethodnog isključenja do ponovnog priključenja.

20. Koje su obveze javnog isporučitelja za vrijeme planiranih ili neočekivanih prekida isporuke vode za ljudsku potrošnju kada obustavu nije skrivio korisnik?

Javni isporučitelj je dužan, za vrijeme planiranih ili neočekivanih prekida isporuke vode, stanovnicima kojima prijete opasnost po život i zdravlje ili poslovnim korisnicima kojima prijete znatna materijalna šteta, a u slučaju duljeg prekida svim stanovnicima, osigurati vodu u količini od najmanje 50 l/članu kućanstva/dnevno u vremenu od najmanje 8 sati i na mjestu koje odredi općim uvjetima isporuke.

21. Može li korisnik ugraditi pojedinačni vodomjer u zgradi koja je već priključena na komunalne vodne građevine?

Korisnik vodnih usluga ima pravo, o svom trošku, u dijelu zgrade koji predstavlja samostalnu uporabnu cjelinu (stan, poslovni prostor, garaža i sl.) ugraditi pojedinačni vodomjer u građevini koja je do 18. srpnja 2019. priključena na komunalne vodne građevine, ako za to postoje tehničke pretpostavke, u skladu s općim uvjetima isporuke vodnih usluga. Pod tehničkom pretpostavkom podrazumijeva se tehnička sukladnost pojedinačnog vodomjera sa sustavom očitavanja vodomjera koji koristi javni isporučitelj, te mogućnost izvedbe zahvata radi mjerenja pojedinačne potrošnje u odnosu na tehničke karakteristike unutarnjih vodova te građevine.

Korisnik je dužan omogućiti održavanje pojedinačnog vodomjera putem javnog isporučitelja vodnih usluga u skladu s općim uvjetima isporuke, a trošak održavanja vodomjera snosi korisnik.

Javni isporučitelj je ovlašten općim uvjetima isporuke drugačije odrediti obveznika troškova ugradnje pojedinačnog vodomjera, u odnosu na zakonsku obvezu prema kojoj trošak snosi korisnik.

22. Kako se donosi odluka o ugradnji pojedinačnih vodomjera u zgradama s više suvlasnika?

U zgradama gdje postoji više suvlasnika, a pojedinačni vodomjer se ugrađuje na zajedničkim dijelovima nekretnine ili se ugrađuje na posebnom dijelu nekretnine uz nužan građevinski zahvat na zajedničkim dijelovima nekretnine, odluka o ugradnji pojedinačnih vodomjera se donosi prema pravilima o odlučivanju o poslovima redovite uprave prema Zakonu o vlasništvu i drugim stvarnim pravima.

Suvlasnici većinom glasova odlučuju o poslovima redovite uprave. Ta većina se računa po suvlasničkim dijelovima, a ne po broju suvlasnika. To znači da je za donošenje odluke o ugradnji pojedinačnih vodomjera potrebna suglasnost suvlasnika koji posjeduju najmanje 51% suvlasničkih dijelova te zgrade.

23. Koja je uloga Vijeća za vodne usluge?

Vijeće za vodne usluge je neovisno regulatorno tijelo koje nadzire zakonitost odluke o cijeni vodnih usluga i naknade za razvoj, a obavlja i druge poslove iz svog djelokruga u skladu sa Zakonom o vodnim uslugama.

24. Tko vrši nadzor nad vodnim uslugama?

Nadzor nad vodnim uslugama provodi se putem upravnog i inspekcijuskog nadzora.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike provodi upravni nadzor nad jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i Hrvatskih voda u provedbi javnih ovlasti na temelju Zakona o vodnim uslugama, te nadzor nad javnim isporučiteljima u pogledu zakonitosti općih uvjeta isporuke vodnih usluga.

Vodni redari provode nadzor nad provedbom obveza priključenja građevina na komunalne vodne građevine i pražnjenje otpadnih voda iz individualnih sustava odvodnje.

Državni inspektorat Republike Hrvatske kao središnje tijelo državne uprave nadležno za inspekcijske poslove provodi inspekcijски nadzor i to:

- tržišni inspektori provode inspekcijски nadzor u pogledu obračuna i plaćanja cijene vodnih usluga i primjene općih uvjeta isporuke vodnih usluga koje se odnose na zaštitu potrošača
- sanitarni inspektori provode nadzor u pogledu osiguranja zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku potrošnju isporučene korisnicima putem komunalnih vodnih građevina
- vodopravni inspektori provode nadzor u području voda i vodnih usluga u skladu s posebnim propisima iz područja vodnoga gospodarstva.